

רשומות

הצעות חוק

6 במרס 1995

2381

ד' באדר ב' התשנ"ה

עמוד

הצעת חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 7) (ייצוג הולם) התשנ"ה-1995 386

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 7) (ייצוג הולם), התשנ"ה-1995

1. הוספת סעיף 15א

15א. (א) בקרב העובדים בשירות המדינה יינתן ביטוי הולם, בנסיבות לבני שני המינים לייצוגם של בני שני המינים (להלן - ייצוג הולם).

(ב) ראה נציב שירות המדינה כי בקרב העובדים במשרד או ביחידה במשרד, או בסוג משרות אין ייצוג הולם כאמור, יפעל לקידום הייצוג ההולם, ככל שניתן בנסיבות הענין.

(ג) פעולות הנציב יכול שיעשו בתכנית אשר תכלול הוראות בדבר העדפה במכרז למשרה או לקבוצת משרות, או לדרגה או לקבוצת דרגות שיפורטו בתכנית ולתקופה שתיקבע בה. התכנית טעונה אישור ועדת השירות;

בסעיף קטן זה, "העדפה" - מתן עדיפות במכרז לכן המין שאינו מיוצג באופן הולם, מקום שמועמדים בני שני המינים הינם בעלי כישורים דומים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעקבות פסק דין זה, שדן במינוי נשים כדירקטוריות בחברות ממשלתיות, מוצע להרחיב את יישום העיקרון של העדפה מתקנת גם בשירות המדינה ולשם כך לקבוע במפורש בסעיף 15א(א), את העיקרון הכללי בדבר מתן ביטוי הולם, בנסיבות הענין, לייצוגם של בני שני המינים בשירות המדינה. לאור ייחודו של שירות המדינה הבנוי ממשרדים ומתפקידים שונים, מוצע, בסעיף קטן (ב), להסמיך את נציב שירות המדינה לוודא אם אכן קיים ייצוג הולם כאמור במשרד ממשלתי, ביחידה או בסוג משרות, ולפעול לקידומו.

בסעיף קטן (ג) מוצע להקנות לנציב שירות המדינה סמכות לקבוע תכנית אשר תכלול גם הוראות בדבר העדפה במכרז לשם יישום ההעדפה המתקנת, עוד מוצע שתכנית זו תהא טעונה אישור ועדת השירות על-מנת להבטיח סדרי מנהל תקינים.

חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6), התשנ"ג-1993, קבע תקדים עקרוני בחקיקה הישראלית כשקבע את עיקרון ההעדפה המתקנת במפורש וכחובה בחוק.

הימנעות ממינוי נשים הביאה לקביעה מפורשת של בית המשפט העליון בבג"צ 454/49 שרולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל ואח' (טרם פורסם). בפסק דינו של כב' השופט מצא נאמר, כי רעיון "ההעדפה המתקנת" (או "המקדמת", AFFIRMATIVE ACTION) נגזר מעקרון השוויון, ועיקרו הוא בהעמדת אמצעי של מדיניות משפטית להגשמת השוויון בנומה חברתית תוצאתית, ובהמשך: "... קיומו לאורך זמן של שוויון פורמלי בלבד מעלה את החשש שבשל דרכו של עולם ומנהגי הבריות, תונצחנה תוצאותיה של ההפליה. תיקון עולות העבר והשגת שוויון מעשי יכולים, לכן, להיעשות רק בהענקת יחס מועדף לבני הקבוצה החלשה." (פסקה 16 לפסק דינו של השופט מצא).

¹ ס"ח התשי"ט עמ' 86; התשנ"ד עמ' 66.